

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาถึงปัจจัยหรือเหตุที่เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามีตลอดจนศึกษาถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวของภรรยาที่ฆ่าสามี ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นและยุติลงโดยภรรยาฆ่าสามี โดยให้แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำรุนแรงในครอบครัว แนวคิดสตรีนิยม แนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิงกับการกระทำผิด รวมทั้งทฤษฎีแลกเปลี่ยน ทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล และทฤษฎีการเรียนรู้สังคม มาเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย โดยกำหนดตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุขณะกระทำผิด จำนวนบุตร ระดับการศึกษาสูงสุด ภูมิสถานารายได้ของครอบครัว ภาระหนี้สิน ประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวที่ให้กำเนิด ประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของตนเอง การถูกทำร้ายร่างกาย การถูกทำร้ายจิตใจ การถูกข่มขู่ทางเพศ ค่านิยม ความเชื่อเกี่ยวกับสถานภาพและบทบาทที่เป็นใหญ่ของสามี และความผิดหวังในชีวิตสมรส กำหนดตัวแปรตาม คือ แรงผลักดันให้ฆ่าสามี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางมานุษยวิทยา (Anthropology Field Work) ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยมุ่งเจาะจงเลือกศึกษานเฉพาะ ผู้หญิงที่กระทำความผิดในคดีฆ่าสามี ซึ่งศาลได้พิพากษาเสร็จเด็ดขาดแล้ว และต้องยังอยู่ในทัณฑสถานหญิงกลาง กรุงเทพมหานคร โดยการสำรวจและสัมภาษณ์แบบเจาะลึกภรรยาที่ฆ่าสามี จำนวน 10 ราย ผู้วิจัยได้เริ่มทำการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2542 ถึง วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2543 ก่อนที่จะนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์และเขียนรายงาน

ในการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ผู้คุม นักโทษเค็ดขาดหญิง ซึ่งเป็นผู้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างภรรยาที่ฆ่าสามีให้ในเบื้องต้น โดยการสอบถามความสมัครใจนักโทษเค็ดขาดหญิงในคดีฆ่าสามีที่มีอยู่จำนวน 62 ราย ว่าผู้ใดยินดีและเต็มใจที่ให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์การกระทำผิดของตนเองที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย เมื่อทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์แล้วปรากฏว่ามีผู้เต็มใจให้ข้อมูลอยู่จำนวน 20 ราย ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาคัดเลือกรายชื่อ อาตุ และพฤติกรรมการกระทำความผิดด้วยตนเองอีกครั้งก่อนการสัมภาษณ์ จำนวน 15 ราย ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างภรรยาที่ฆ่าสามีปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างเต็มใจให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลรายละเอียดคดี แม้ว่าบางรายจะต้องมาพบเพื่อให้ข้อมูลมากกว่า 1 ครั้ง ก็ตาม

ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ปัจจุบันมีอายุโดยเฉลี่ย 44.5 ปี อายุขณะกระทำความคิดโดยเฉลี่ย 38.3 ปี ตามีกลุ่มตัวอย่าง จะมีอายุขณะเกิดเหตุและถึงแก่กรรม โดยเฉลี่ย 42.9 ปี ภูมิฐานะเดิมของภรรยาที่ฆ่าสามีและสามี ส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือ มักเป็นคนในท้องถิ่นเดียวกัน หลังจากการสมรส ไม่ได้ย้ายภูมิตำนา ภรรยาที่ฆ่าสามีมีการศึกษาในระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า มีอาชีพ เกษตรกร และรับจ้างทั่วไป ถือว่าเป็นอาชีพที่มีความไม่แน่นอนในด้านรายได้ สามีจบการศึกษาในระดับเดียวกัน

ในส่วนข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การกระทำผิดที่เกิดขึ้น สถานที่เกิดเหตุ เป็นบ้านพักอาศัยของภรรยาที่ฆ่าสามี และสามี เวลาที่เกิดเหตุมีทั้งในช่วงกลางวันและกลางคืน แต่ ช่วงเวลาที่เกิดเหตุมากที่สุด ได้แก่ ช่วงเวลา 18.01 น. – 24.00 น. อาวุธและวิธีการที่ใช้มักจะใช้มีดฟันหรือแทง ใช้ปืนยิง โดยมีเหตุผลของการใช้อาวุธ คือ หิวจนถึงของที่อยู่ใกล้มือ มักจะเป็นเครื่องใช้ภายในครัวเรือน เช่น มีด ส่วนอาวุธปืนนั้น มักจะเป็นของสามีหรือของญาติ ส่วนของร่างกายที่ถูกอาวุธทำร้ายจนเป็นเหตุให้เสียชีวิต ได้แก่ ส่วนศีรษะ ถูกอาวุธปืนยิงในระยะใกล้ บริเวณลำคอ จะถูกมีดฟันหรือเชือกผูกหลอดลมขาดและบริเวณช่องอกถูกกระสุนปืน หรือถูกมีดแทงช่องอกป้อนข้าง คัดขั้วหัวใจ หรือ ทะลุปอด

การที่ภรรยาที่ฆ่าสามีและสามี ประกอบอาชีพด้านการเกษตรทำนา ทำไร่ หรือทำสวนจะมีรายได้ อยู่ในช่วง 1,000 – 3,000 บาทต่อเดือน และมีสามีที่ประกอบอาชีพไม่เป็นหลักแหล่ง มีผลให้ครอบครัวมีรายได้ไม่แน่นอน สามีเล่นการพนัน กินเหล้า มีหนี้สินผูกพันมาถึงครอบครัว ทำให้ภรรยาต้องเป็นฝ่ายทำงานหารายได้เพิ่ม เพื่อเลี้ยงดูบุตรและไว้ให้สามีใช้ ภรรยารู้สึกไม่พอใจ อึดอัดตันใจ ต้องอดทนกับการที่รายจ่ายของครอบครัวมีมากกว่ารายได้ จึงต้องหิวหิวเงินจากญาติพี่น้อง การที่สามีเป็นผู้ก่อหนี้ อย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด จึงเป็นเหตุที่สะสมก่อให้เกิดความรำคาญใจ คับแค้นใจ ทิถะเล็กถะน้อย เพิ่มขึ้นทุกวัน ๆ ซึ่งภาระการหารายได้ และภาระหนี้สินที่มีอยู่ จึงเป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี

ประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งพิจารณาจากการศึกษาของบิดามารดาของภรรยาที่ฆ่าสามี พบว่า ส่วนใหญ่จะจบชั้นประถมศึกษาตอนต้น หรือต่ำกว่า ส่วนบิดามารดาของสามีเท่าที่ทราบ มักจบชั้นประถมศึกษาตอนต้นเช่นเดียวกัน อาชีพของบิดามารดาทั้งภรรยาที่ฆ่าสามีและสามี ประกอบอาชีพเกษตรกร สภาพครอบครัวของทั้งภรรยาที่ฆ่าสามีและสามี ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวเดี่ยว ที่อยู่ด้วยกันระหว่างบิดามารดาและบุตร สัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาของภรรยาที่ฆ่าสามี ส่วนมากไม่ค่อยมีปัญหาขัดแย้ง ไม่ทะเลาะวิวาท บิดาไม่ทำร้ายร่างกายมารดาและบุตร บิดาจะมีภรรยาเพียงคนเดียว คือ มารดาของภรรยาที่ฆ่าสามี การเลี้ยงดูในวัยเด็ก ส่วนใหญ่ภรรยาที่ฆ่าสามีจะ

เติบโตมากับบิดามารดาซึ่งให้การเอาใจใส่เลี้ยงดูโดยให้ความรัก ความอบอุ่น หากมีปัญหาขัดแย้งเกิดขึ้นภายในครอบครัวจะแก้ไขปัญหาโดยบิดามารดาจะปรึกษากัน ประนีประนอมเข้าหากัน ครอบครัวที่ให้ก้นนิคของภรรยาที่นำสามีไม่ได้ใช้ความรุนแรงในการยุติปัญหาของครอบครัว

ในส่วนของครอบครัวของภรรยาที่นำสามี ความขัดแย้งในครอบครัวที่เกิดขึ้นนั้นมาจากพฤติกรรมการกระทำของสามี ได้แก่ การดื่มสุราจนมึนเมา ไม่สามารถทำงาน หรือประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัวได้ ดิการพนัน ไม่ใส่ใจความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว มักจะขอเงินภรรยามาใช้เสมอ ๆ เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นในครอบครัว ภรรยามักเป็นฝ่ายหลบเลี่ยง เพื่อมิให้มีการทะเลาะวิวาท มีปากเสียงในครอบครัว การขัดแย้งที่เกิดขึ้นมีแบบที่กิดระยะเวลาสั้น ๆ เป็นบางครั้งบางคราว และแบบที่เกิดตลอดเวลาที่ใช้ชีวิตร่วมกันจนถึงวันกิดเหตุการณ์ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นที่ภรรยาถูกสามีทำร้ายร่างกาย ในลักษณะที่เกินกว่าการขอมให้คู่สมรสใช้กำลังต่อกัน การบีบคั้นทางจิตใจ การทะเลาะถกเถียงกัน จากสาเหตุต่าง ๆ กัน ซึ่งฝ่ายภรรยาที่นำสามีพยายามแก้ไขปัญหาโดยการขอหย่า แต่สามีไม่ยอมหย่า ภรรยาหลบหนีไปอยู่ที่อื่นแต่ก็ถูกสามีนำกลับมาต้องทนอยู่ในสภาพนั้นต่อไป ทำให้ความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นมาคือการนำสามี การรับรู้ประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของตนเองของภรรยาที่นำสามี เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาหย่าสามี

การถูกทำร้ายร่างกาย ใจ และถูกข่มเหงทางเพศ พบว่า ในส่วนของการถูกสามีทำร้ายร่างกายนั้น จะเกิดขึ้นครั้งแรกในช่วงระยะเวลาหลังจากที่สามีภรรยาอยู่ร่วมกันมาระยะหนึ่งเป็นช่วง 1 ปีแรก หรือ 3 ปี หรือ 6 ปี การที่ภรรยาถูกทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้สามีได้ในทันที ความรู้สึกของภรรยาที่นำสามีที่เกิดขึ้นหลังจากการถูกทำร้ายร่างกายครั้งแรก จะรู้สึกตกใจมากไม่คาดคิดว่าเหตุการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้น รู้สึกเสียใจ น้อยใจ ในรายที่มีหญิงอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง จะรู้สึกแค้นแค้น และขมขื่นอีกด้วย

ในส่วนของภรรยาที่ถูกทำร้ายจิตใจนั้น พฤติกรรมการกระทำมักกิดจากสามีเป็นผู้ทำร้ายจิตใจภรรยาโดยตรง ด้วยการใช้วาจา พูดคุยกดข่มขู่ เหยียดหยาม ทำให้เกิดความหวาดกลัว เกิดความรู้สึกตกต่ำ ไม่สบายใจ ใช้คำพูดหยาบคาย ก่อให้เกิดความกดดันทางอารมณ์ การทำถาษข้าวของที่มีอยู่ภายในบ้าน การทำร้ายสัตว์เลี้ยง เป็นกรกระทำของสามีที่ต้องการแสดงออกถึงการมีอำนาจเหนือกว่าภรรยาและบุคคลในครอบครัวเป็นการกระทำที่ส่งผลโดยตรงต่อจิตใจ นอกจากนั้นเรื่อง ความหึงหวง ซึ่งเป็นมิตินของอารมณ์ที่เกิดขึ้น โดยฝ่ายสามีอาจไม่สามารถรับรู้ได้ในเวลานั้น เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาหย่าสามีในทันที หรือวางแผนฆ่าในเวลาต่อมา

การศึกษาความสัมพันธ์ทางเพศโดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีการถูกข่มเหงทางเพศของ ภรรยาที่ฆ่าสามีเป็นสิ่งที่กระทำได้อาก เนื่องจากหญิงไทยโคธมาก จะถือว่าความสัมพันธ์ทางเพศ เป็นเรื่องที่ไม่สมควรนำมาเปิดเผย กลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 ราย ปฏิเสธเรื่องการถูกข่มเหงทางเพศโดยสิ้นเชิง และมีจำนวน 4 ราย ไม่ตอบคำถาม ตามแบบสัมภาษณ์ แต่ยืนยันในเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศ กับสามี ว่าเป็นไปในลักษณะปกติ จึงไม่มีภรรยาที่ฆ่าสามี ฆ่าสามี โดยแรงผลักดันจากการถูกข่มเหงทางเพศ

แนวคิดของภรรยาที่ฆ่าสามีที่มีต่อคำนิยาม ความเชื่อ เกี่ยวกับสถานภาพและบทบาทที่เป็นใหญ่ของสามี การที่สามี ที่มีสถานภาพการเป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นผู้นำครอบครัว แสดงบทบาทความเป็นชาย บทบาทของสามีได้อย่างเหมาะสม ทำให้ครอบครัวสงบสุข เป็นไปตามแนวคิด คำนิยาม และความเชื่อ ของภรรยาที่ฆ่าสามีเกี่ยวกับบทบาทความเป็นใหญ่ของสามี จึงไม่เป็นปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี หากสามีที่ไม่มีสถานภาพของการเป็นหัวหน้าครอบครัว และมีได้แสดงบทบาทของการเป็นสามีและการเป็นพ่อ ตามที่สังคมกำหนด ไม่เป็นไปตามแนวคิดความเชื่อ ของภรรยาที่ฆ่าสามีกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งยังคงยึดมั่นระบบชายเป็นใหญ่ในครอบครัว ที่ผู้ชายควรเป็นผู้นำของครอบครัว มีทัศนคติเกี่ยวกับการหารายได้ของครอบครัว ว่าทั้งสามีและภรรยาควรช่วยกันทำงานหาเงิน สามีควรรับผิดชอบดูแล และเป็นผู้นำครอบครัว การที่สามีมิได้แสดงบทบาทที่เหมาะสมกับสถานภาพการเป็นผู้นำครอบครัว การหารายได้หลักของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูบุตร ภรรยา เป็นผู้รับภาระกิจของผู้เดียว ด้วยความไม่เต็มใจ สิ้นใจ เป็นระยะเวลานาน ๆ เป็นเหตุสะสมประการหนึ่งที่เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี

การเปลี่ยนแปลงของครอบครัว ไปสู่สภาวะที่ขาดความมั่นคง ขาดความรัก ความอบอุ่น เกิดการขัดแย้งกันนั้น มีมูลเหตุสะสมจากสภาวะกดดันในชีวิตสมรส จากเรื่องระยะเวลาของการคบหาก่อนตัดสินใจแต่งงาน การรู้จักกับสามีก่อนที่จะแต่งงาน เหตุผลของการสมรส คือรักชอบสามีมากที่สุด จะเริ่มต้นชีวิตสมรส โดยทำพิธีแต่งงานและไม่ได้ทำพิธีแต่งงาน ไม่ค่อยให้ความสนใจสนใจกับการจดทะเบียนสมรสเท่ากับการจัดพิธีแต่งงาน และไม่มีปัญหาการเริ่มต้นชีวิตสมรสจากการที่ไม่มีทะเบียนสมรส ไม่มีปัญหาในเรื่องการจดทะเบียนสมรสซ้อน ลักษณะครอบครัว จะเป็นครอบครัวเดี่ยว จำนวนเท่ากับครอบครัวขยาย สามีมักจะช่วยเหลือเลี้ยงดูบุตรตามสมควร แต่มีบางรายไม่สนใจเลี้ยงดูบุตรเลย กรณีการเกิดปัญหาขัดแย้ง กระทั่งกระทั่งในครอบครัว ฝ่ายภรรยา จะพยายามทำความเข้าใจเพื่อให้ผ่านพ้นปัญหาโดยไม่เกิดความรุนแรงในครอบครัว เรื่องที่ทะเลาะถกเถียงจะเป็นเรื่องที่สามีเป็นคนเข้าผู้ คิดพันผู้หญิงอื่นมากที่สุด เมื่อเวลาที่ภรรยามีปัญหาเกี่ยวกับสามี มักไม่ค่อยปรึกษากับผู้ใด นอกจากบางรายจะปรึกษารหรือกับบิดมารดา เมื่อเกิดความรู้สึกท้อแท้กับปัญหาค่าง ๆ ที่เกิดมาจากการกระทำของสามี ภรรยาจะขอหย่าหรือเลิกกับสามีหรือหนีกันไป

อยู่กับบิดามารดา แต่ฝ่ายสามีมักจะไม่วางใจและตามกลับมาอยู่ด้วยกันต่อไป ความผิดหวังในชีวิตสมรสที่ภรรยาได้รับทำให้ภรรยาส่วนใหญ่จะไม่เลือกสามีคนนี้อีกแม้ว่าจะกลับไปตั้งต้นชีวิตสมรสใหม่ได้ ความผิดหวังในชีวิตสมรสจากที่คาดหวังไว้ที่สะสมกดดันภรรยาอยู่เป็นเวลานาน เป็นแรงผลักดันที่ทำให้ภรรยาฆ่าสามี

จึงสรุปผลการศึกษาวิจัย ได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 6 ข้อ คือ

1. ปัจจัยด้านรายได้และภาระหนี้สินของครอบครัว เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี
2. การรับรู้ประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของตนเอง เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี
3. การที่ภรรยาถูกทำร้ายร่างกาย เป็นแรงผลักดันให้ฆ่าสามี
4. การที่ภรรยาถูกทำร้ายจิตใจ เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี
5. ค่านิยม ความเชื่อ เกี่ยวกับสถานภาพ และบทบาทที่เป็นใหญ่ของสามี เป็นแรงผลักดัน ให้ภรรยาฆ่าสามี
6. ความผิดหวังในชีวิตสมรสจากที่คาดหวังไว้ เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี

ผลการศึกษาวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 2 ข้อ คือ

1. ประสบการณ์ความรุนแรงของครอบครัวที่ให้กำเนิดเป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี
2. การถูกข่มเหงทางเพศเป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ใช้ระยะเวลาหนึ่ง ในการทำการวิจัยในครั้งนี้ โดยใช้วิธีการวิจัยทางมานุษยวิทยา การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม สิ่งที่ผู้วิจัยได้พบและเป็นอุปสรรคในการเก็บข้อมูล พอสรุปได้ดังนี้

1. เนื่องจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้หญิงที่กระทำความคิดในคดีความผิดต่อชีวิตซึ่งเป็นความผิดที่ดองโทษสูงสุด ซึ่งศาลได้พิพากษาตรึงเตี๊ยะแขวนเรียบร้อยแล้ว และต้องขังอยู่ในทัณฑสถานหญิงกลาง ณ กรุงเทพมหานคร การที่จะเข้าถึงประชากรกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ จำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมราชทัณฑ์ เพื่อให้การเก็บข้อมูลรายละเอียด เป็นไปตามหลักเกณฑ์ทางระเบียบวิธีวิจัยได้ครบถ้วนถูกต้อง ไม่อาจขออนุญาตเพียงแก่ผู้อำนวยการทัณฑสถานหญิงกลางเท่านั้น

2. การศึกษาวิจัยจากเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาข้อมูลรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างก่อนทำการสัมภาษณ์ ในส่วนของรายงานการสอบสวนคำพิพากษาในคดีความผิด ตลอดจนประวัติของกลุ่มตัวอย่าง ไม่อาจทำการศึกษาได้ เนื่องจากเอกสารที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด เจ้าหน้าที่

ของทัณฑสถานได้นำไปใช้ เพื่อเป็นเอกสารหลักฐานประกอบการขอพระราชทานอภัยโทษ อันสืบเนื่องมาจาก พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงไม่อาจนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก มาที่ขบเคียงกับรายงานการสอบสวนและคำพิพากษาในคดีความผิดของกลุ่มตัวอย่างได้ ทำให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ขาดความสมบูรณ์ในบางส่วนไป

3. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาศึกษาวิจัย ผู้ศึกษาไม่สามารถเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองได้ ด้วยเหตุผล สืบเนื่องจากปัญหาข้อที่ 2 คือ ไม่สามารถศึกษานอกสถานที่ที่ข้องเกี่ยวกับคดีความผิดต่อชีวิตแก่เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดมากที่สุดและลึกที่สุด จึงขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้คุม ให้คัดเลือกผู้ต้องขังหญิงตามคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาด ในรายคดีที่นำสามีและเค็มใจที่ให้ผู้ศึกษาสัมภาษณ์เพื่อทำการศึกษาวิจัยจำนวนหนึ่ง ซึ่งเมื่อถึงเวลาสัมภาษณ์จริงแล้ว ปรากฏว่า มีผู้ต้องขังกลุ่มเป้าหมายหลายคน มิได้เป็นผู้ที่นำสามีด้วยตนเอง และบางรายสามีเพียงขาดเจ็บไม่ถึงแก่ความตาย แต่ผู้ถึงแก่ความตายกลับเป็นบุคคลใกล้ชิดเคียง จึงทำให้บางครั้งอาจเสียเวลาไปบ้าง

4. เวลาเป็นต่งที่มีค่าและมีความจำเป็นที่จะต้องตรงต่อเวลาอย่างมาก เนื่องจากสถานที่เก็บข้อมูลนั้น เป็นสถานที่ราชการที่เป็นเสมือนสถานที่ต้องห้าม เป็นสถานที่ที่มีมาตรการรักษาความปลอดภัยสูง และเคร่งครัดในการเข้าออกทั้งต่อตัวเจ้าหน้าที่ผู้คุมเอง และบุคคลภายนอก ดังนั้น เวลาที่สามารถเข้าพบผู้ต้องขังได้ คือ 09.00 น. - 12.00 น. และ 13.00 น. - 15.00 น. ในระหว่างพักรับประทานอาหารกลางวันช่วงเวลา 12.00 น. - 13.00 น. นั้น ผู้ศึกษาไม่ได้รับอนุญาตให้อยู่ภายในบริเวณทัณฑสถานชั้นในได้ จะต้องออกมาก่อนหากประสงค์จะเข้าทำการสัมภาษณ์คือ จึงกลับเข้าไปใหม่หลังเวลา 13.00 น. แล้ว

5. ในส่วนของสถานที่ที่เจ้าหน้าที่จัดให้เพื่อทำการสัมภาษณ์ผู้ต้องขังนั้น ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ถือได้ว่ามีความเป็นส่วนตัวในระดับหนึ่ง แต่จากการสังเกตของผู้ศึกษาพบว่าผู้ต้องขังที่เป็นกลุ่มตัวอย่างหลายราย มีความวิตกกังวลเวลาที่เจ้าหน้าที่ของทัณฑสถานเดินผ่านไปมา หากสัมภาษณ์เรื่องเกี่ยวกับปัจจัยทางเพศที่เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามีด้วยแล้ว ผู้ต้องขังจะรี ๆ ไม่ตอบคำถาม มักให้เจ้าหน้าที่ผู้คุมเดินหันไปก่อน จึงจะตอบคำถาม ทำให้บางครั้งได้ข้อมูลที่ไม่น่าจะถูกต้องตรงตามความเป็นจริง

6. ในระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดจากกลุ่มตัวอย่างนั้น พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างบางรายจะให้ข้อเท็จจริงที่เป็นลักษณะเด่นของตนเองในทางบวก พูดแต่เรื่องที่ดี ๆ หรือสิ่งที่ดี ๆ ที่เกี่ยวกับตนเอง หลีกเลี่ยงที่จะพูดถึงสิ่งที่ไม่ดีของตนเอง และครอบครัวซึ่งเป็นปกติธรรมดาของปุถุชนที่มัก ไม่ต้องการให้ผู้ที่ไม่เคอร์จู้จักมักคุ้นกันมาก่อนมาทราบความบกพร่อง ความไม่ดีของตนเองซึ่งผู้วิจัยต้องพยายามใช้เทคนิคคำถามในการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงมากที่สุด

7. การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนักโทษ ทั้ง 10 รายนั้น เป็นการได้รับข้อมูลจากฝ่ายภรรยาเพียงฝ่ายเดียว ไม่สามารถจะทราบรายละเอียดในแง่มุมจากสามีหรือญาติฝ่ายสามีได้ เนื่อง

จากนักโทษบางราย ไม่ต้องการให้ผู้ศึกษา พบปะกับญาติพี่น้องทางฝ่ายสามี เพราะจะเป็นเสมือน การคุกคามความเป็นส่วนตัวของนักโทษมากเกินไป ดังนั้นข้อมูลที่ได้จึงเป็นการขังนำหน้า จากรายละเอียดข้อมูลที่ฝ่ายกรรชนเป็นผู้ให้แค่ฝ่ายเดียว

8. เนื่องจากทัณฑสถานแห่งนี้ มีนักสังคมสงเคราะห์เพียง 1 คน ไม่เพียงพอต่อการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ต้องขังผู้ศึกษาพบว่าในระหว่างที่ผู้ศึกษาทำการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดที่จะนำมาทำการศึกษาวิจัยเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับครอบครัว ชีวิตความเป็นอยู่ รวมตลอดไปถึงความรู้สึก ต่อเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น ซึ่งภายหลังจากเกิดเหตุการณ์แล้ว ผู้ต้องขังจะถูกนำตัวไป คำนินคดี และหมอดูเคราะห์ ต้องคำพิพากษาอยู่ ณ ทัณฑสถานเป็นเวลามากกว่า 1 ปี หลายรายที่มี ภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดที่ไกลมาก ญาติพี่น้องไม่สามารถมาเยี่ยมบ่อย ๆ ได้ และมีบางรายปิดบังไม่ให้ญาติพี่น้องทราบจึงไม่ได้รับการเยี่ยมตลอดเวลาที่ควรรับโทษ จากประสบการณ์การทำงานเป็น นักสังคมสงเคราะห์เฉพาะรายในโรงพยาบาลตำรวจของผู้ศึกษา ผู้ศึกษาได้ให้การ Counseling แก่ ผู้ต้องขังที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในขณะที่สัมภาษณ์หลายรายด้วยกัน มีผู้ต้องขังที่เป็นกลุ่มตัวอย่างหลาย รายขอพบเพื่อพูดคุยกับผู้ศึกษาอีก แม้ว่าการสัมภาษณ์จะสิ้นสุดลงแล้ว ด้วยเหตุผลของการได้พูดคุย กับนักสังคมสงเคราะห์ สามารถช่วยในด้านจิตใจของพวกเขาได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาจะต้อง พยายามระมัดระวังเป็นพิเศษ เพื่อไม่ให้การถามคำถามในการสัมภาษณ์ เป็นเหมือนการขังนำคำตอบ ของผู้ต้องขัง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา “ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้กรรชนฆ่าสามี” โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลทาง มานุษยวิทยา จากกลุ่มตัวอย่างกรรชนที่ฆ่าสามี จำนวน 10 ราย ทำให้พบปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหา ความรุนแรงในครอบครัวที่ยุติลงโดยการฆ่าสามี ผลจากการศึกษามีข้อเสนอแนะทางวิชาการและ ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

ผลจากการศึกษาวิจัยและประสบการณ์ในการทำงานของผู้วิจัยที่ผ่านมา มี ข้อเสนอแนะทางวิชาการ ดังต่อไปนี้

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยอย่างเจาะลึก ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึกนี้ ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างกรรชนที่ฆ่าสามี ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรมี การศึกษาระดับลึกถึงความแตกต่างของกรรชนที่ฆ่าสามีกับสามีที่ฆ่ากรรชน โดยเปรียบเทียบ ปัจจัยที่

เป็นแรงผลักดันสภาวะแวดล้อม ลักษณะทางประชากร เหตุการณ์การกระทำความคิดของสมาชิกที่นำ
ภรรยา

2. ควรมีการศึกษาระดับลึก ถึงความแตกต่างของภรรยาที่นำสามีด้วยตนเอง และ
ภรรยาที่มีผู้นำสามีด้วยตนเอง เช่น กรณีจ้างวานนำ ซึ่งมีจำนวนมากกว่าภรรยาที่นำสามีด้วยคน
เอง หรือศึกษากรณีตัวอย่างกรณีศึกษาในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของสาธารณชนต่อเรื่อง ปังจ๊อที่เป็นแรงผลักดัน
ให้ภรรยาฆ่าสามี

4. ควรมีการศึกษา กรณีการฆ่าสามีนี้โดยการใช้ระเบิดวิธีวิจัยที่แตกต่างกันออกไป

5. ควรมีการศึกษาถึงการดำเนินการของกระบวนการยุติธรรม ในการดำเนินคดีต่อ
ผู้กระทำความผิด กรณีภรรยาฆ่าสามี ทั้งนี้เนื่องจากภรรยาที่ฆ่าสามีมักเป็นผู้ที่ไม่เคยกระทำความผิด
มาก่อน และเป็นผู้ที่มิได้มีความผิดคดีนี้หรือเป็นอาชญากร เพื่อให้เกิดความยุติธรรมต่อผู้ที่
กระทำความผิดในคดีประเภทนี้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะทางวิชาการที่ได้นำเสนอไว้แล้วนั้น เป็นข้อเสนอแนะที่เกิดจากผล
สรุปจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผลการศึกษาวิจัยของนักวิจัยท่านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อเสนอแนะ
ที่ผู้วิจัยได้มาจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อที่จะได้นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอ
แนวทางและข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. ควรมีนักสังคมสงเคราะห์ประจำอยู่ในทัณฑสถาน เพื่อให้ความช่วยเหลือติดต่อกับ
ครอบครัว ผู้ต้องขัง และให้คำแนะนำปรึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อลดความตึงเครียดทางอารมณ์ และ
ประคับประคองจิตใจของผู้ต้องขัง เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานที่ และผู้ต้องขัง
อื่น ๆ ที่อยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งความช่วยเหลือนี้หากรัฐไม่พร้อมที่จะสนับสนุนอาจให้
เอกชนเข้ามาสนับสนุนช่วยเหลือก่อนได้

2. ผลของการกระทำรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้น อาจทำให้สถาบันครอบครัว
แตกสลายจนทำให้สังคมอยู่ในภาวะวิกฤติได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าครอบครัวที่สังคมไทยยังมองว่า
เรื่องในครอบครัวเป็น “ความผิด ความเมื่อย” หรือ “ปัญหาส่วนตัว” แต่ควรมองว่าเป็นปัญหา
อาชญากรรมที่มีผลสะท้อนกลายเป็นปัญหาสังคมต่อไปได้

3. รัฐควรมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือภรรยาผู้ประสบปัญหาในครอบครัว หรือประสบความรุนแรงโดยตรงอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม เช่น การเพิ่มการให้ความช่วยเหลือโดยผนวกเข้าไปในงานบริการพื้นฐานทางสังคมทางการศึกษาหรือทางสาธารณสุขระดับชุมชน
4. ควรมีการรณรงค์ให้เกิดการระดมการทำร้ายร่างกาย การทำร้ายจิตใจ ตลอดจนการข่มขู่ทางเพศว่าเป็นเรื่องผิดศีลธรรมเป็นอาชญากรรม เพื่อเพิ่มการลงโทษทางสังคมแก่ผู้ใช้ความรุนแรง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย